

به‌عنوان فعال صنعتی، شرایط صنعت نساجی را در شاخه کاری خود چگونه ارزیابی می‌کنید؟ شرکت پترو پخش در چه شرایطی به سر می‌برد؟

نه تنها صنعت نساجی کشور بلکه اکثر صنایع به دلیل گرانی مواد اولیه (ناشی از افزایش قیمت مواد وارداتی و سقوط ارزش ریال)، گرانی مواد پتروشیمی و همچنین افزایش هزینه‌های سربار از جمله کرایه حمل و افزایش دستمزد، بیمه و... حال خوبی ندارد. افزایش قیمت مواد اولیه در ابعاد جهانی، پدیده‌ای مستمر و همیشگی نیست در حالی که ایران همواره با افزایش قیمت ارز و سقوط ارزش پول ملی دست و پنجه نرم می‌کند و نوسانات ارز فعالان صنعتی و اقتصادی را در حالت بالاتکلیفی نگه می‌دارد. تمام موارد مذکور، بالا رفتن قیمت تمام شده کالاهای مختلف و کاهش قدرت خرید مشتریان ایرانی را به همراه دارد در نتیجه هزینه‌های ثابت و جاری کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی به قوت خود باقی هستند اما فروش روند نزولی پیدا می‌کند؛ این قضیه که مانند خوره به جان صنعت افتاده و به کاهش فروش کارخانه‌ها، بالا رفتن هزینه‌ها و افت محسوس سفارشات منتهی شده؛ بر عملکرد و فعالیت‌های ما به‌عنوان تولیدکننده و تأمین‌کننده مواد اولیه اثر می‌گذارد؛ البته شرکت‌هایی که به صادرات می‌پردازند یا کالای خاصی تولید می‌کنند؛ در شرایط بهتری به سر می‌برند و سفارشات آنها ادامه دارد اما تعداد این قبیل واحدها زیاد نیست.

۴ طی یک‌سال اخیر صنعتگران و فعالان نساجی بیشتر با چه چالش‌هایی مواجه بودند و آیا راهکاری برای مقابله با حل آنها وجود دارد؟

بدون شک تعطیلات کرونایی، قطعی برق (در ماه‌های اخیر) و روند افزایش قیمت دلار و مواد اولیه تشدید شده و راهکار موثر برای برون رفت برای صنایع از این وضعیت، لغو تحریم‌ها، تثبیت نرخ ارز و بهره‌گیری از نیروگاه‌های خورشیدی است. برای من (و شاید بسیاری از فعالان صنعتی) این سوال مطرح است چرا در مناطقی از کشور که ۳۶۰ روز آفتابی دارند هیچ استفاده‌ای از سرمایه عظیم خورشیدی به عمل نمی‌آید؟ اگر هر مجتمعی (غیر از استان‌های شمالی گیلان و مازندران) موظف به نصب سلول‌های خورشیدی برای تأمین آب گرم ساختمان و روشنایی شود؛ بخش عمده‌ای از هزینه‌های مربوط به انرژی و میزان اتکاء به سوخت‌های فسیلی کاهش

آینده تولید بدون کارخانه در ایران

گفت‌وگو با مهندس حمید ریاحی - مدیرعامل شرکت شیمی تجارت در فام (پترو پخش)

اشاره:

مهندس ریاحی، به رفع مشکلات مربوط به چک در کشور بسیار تأکید می‌کند و می‌افزاید: «وجود چک صیادی برای فردی که در قبال پاس کردن چک‌هایش، متعهد نیست هم دردی را درمان نخواهد کرد؛ شاید آمار چک‌های برگشتی را در آمار کلی کاهش دهد اما راهکار موثر این است که باید در صدور دسته چک به افراد، سختگیری و حساسیت ویژه مشابه زمان اعطای وام و تسهیلات بانکی اعمال شود.» مهندس ریاحی راهکاری نیز در این زمینه ارائه می‌دهد و می‌گوید: «بانک باید دارایی‌های غیرمنقول متقاضی را محاسبه نماید و براساس ۷۰ درصد ارزش اموال، به متقاضی، دسته چک بدهد (و اگر مشتری یا مشتریان به اندازه ۵۰ درصد اعتبار صاحب دسته چک، چک برگشتی به بانک تحویل نمایند؛ بایستی بانک اموال غیرمنقول مشتری را توقیف و ابتدا چک‌های مشتریان را پرداخت نماید).»

مدیرعامل پترو پخش در ادامه این گفت‌وگو به دانش و روش جدید «تولید بدون کارخانه» نیز اشاره می‌کند: «بهتر نیست به جای تأسیس کارخانه‌های جدید که عاقبت مشابه دارند؛ حداقل یک کارخانه کم کار یا بیکار را فعال نمایند؟ کسی که بازار یک کالا را در اختیار دارد، الزماً دست به تولید نزند بلکه یکی از کارخانه‌های آماده را فعال کند تا به این ترتیب بخش عمده‌ای از وقت و سرمایه خود را ذخیره نماید و از امکانات یک واحد آماده به صورت مدیریت مشارکتی و یا تولید کارمزدی بهره خوبی ببرد؛ به این ترتیب می‌توان بسیاری از کارخانه‌ها غیر فعال یا نیمه فعال را نجات داد.» مشروح این مصاحبه از نظرتان می‌گذرد:

می‌یابد (بدانید بسیاری از کشورها که به اندازه ایران از انرژی خورشید بهره‌مند نیستند؛ این اقدام را با موفقیت انجام داده‌اند) علاوه بر این می‌توان نیروگاه‌های عظیم خورشیدی در بیابان‌ها و زمین‌های بایر سراسر ایران راه‌اندازی نمود و به هاب صادرات برق منطقه تبدیل شویم.

تحریم‌ها و نوسانات نرخ دلار، چه تبعاتی بر تعامل و مراودات فنی و تجاری فعالان نساجی گذاشته است؟

تصور کنید به‌عنوان یک صنعتگر، تصمیم به واردات دانش فنی و تکنولوژی مدرن دارید اما قیمت ارز و دلار صعودی است در چنین شرایطی برآورد شما از حجم هزینه‌ها چیست؟ قیمت دلار هر روز بالاتر می‌رود و ارزش پول ملی سقوط می‌کند و تا اقدامات لازم برای واردات دستگاه را انجام دهید، باید ظرفیت پذیرش ریسک‌های مختلف مالی را داشته باشید! فرض کنیم واردات ماشین‌آلات، مواد اولیه و دانش فنی را با موفقیت انجام دادید؛ بازار و اقتصاد ناسامان کشور با چه درصد ریسکی اجازه فعالیت به شما می‌دهد؟! پس در پاسخ به سوال شما باید بگوییم تا زمانی که شاهد ثبات نرخ ارز و سرانجام تحریم‌ها نباشیم؛ نمی‌توان از سهولت ارتباطات بین‌المللی و دسترسی آسان به تکنولوژی‌های روز صحبت کرد.

تبعات شیوع کرونا بر صنعت نساجی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ فکر می‌کنید چه مدت به طول خواهد انجامید تا شرایط به حالت عادی گذشته (پیش از کرونا) بازگردد؟

تأثیر شیوع کرونا بر بخش منسوجات نفاخته کشور مثبت بود زیرا تقاضای بازار به ماسک و گان‌های بیمارستانی به طور سرسام‌آوری افزایش پیدا کرد و این شاخه صنعت نساجی، سفارشات فراوانی دریافت کرد اما تبعات منفی کرونا در سایر بخش‌های نساجی به طور کامل مشهود است به طوری که خرید منسوجات در اولویت‌های چهارم و پنجم مردم تبدیل شود. در حال حاضر مصرف‌کنندگان به فکر درمان و پیشگیری از ابتلا به کرونا هستند و طبعاً ملزومات غذایی، درمانی و پیشگیرانه رادر اولویت نخست خریدهای خود قرار می‌دهند. قطعاً یکی از راهکارهای مهم و حیاتی در این زمینه، حمایت‌های دولت است که

البته با اوضاع نامطلوب بودجه، بن‌بست‌ها و تحریم‌ها، دولت جدید هم شرایط بسیار دشواری پیش رو دارد و نمی‌توان انتظار داشت مانند کشورهای پیشرفته، صنایع بزرگ و مشاغل کوچک و متوسط تحت حمایت همه جانبه دولت قرار بگیرند.

عملکرد دولت قبلی را در بخش صنعت و اقتصاد به صورت کلان و نساجی به صورت خاص چگونه تحلیل می‌کنید؟

دولت آقای روحانی در چهار سال اول (به خصوص دو سال نخست) عملکرد بدی نداشت گشایش‌های بین‌المللی قابل توجهی صورت گرفت اما منازعات داخلی و کشمکش‌های خارجی، بن‌بست‌های برنامه‌ای، تداوم قاچاق پارچه و سردرگمی دولت در حل مشکلات عدیده، اوضاعی را به وجود آورد که بعید می‌دانم به سرعت بتوان بهبودی در حال صنایع ایجاد کرد.

و در پایان؟

به اعتقاد من باید مشکلات مربوط به چک در کشور برطرف شود. وجود چک صیادی برای فردی که در قبال پاس کردن چک‌هایش، متعهد نیست هم دردی را درمان نخواهد کرد؛ شاید آمار چک‌های برگشتی را در آمار کلی کاهش دهد اما راهکار موثر این است که باید در صدور دسته چک به افراد، سختگیری و حساسیت ویژه مشابه زمان اعطای وام و تسهیلات بانکی اعمال شود، بانک باید دارایی‌های غیرمنقول متقاضی را محاسبه نماید و براساس ۷۰ درصد ارزش اموال، به متقاضی، دسته چک بدهد (و اگر مشتری یا مشتریان به اندازه ۵۰ درصد اعتبار صاحب دسته چک، چک برگشتی به بانک تحویل نمایند؛ بایستی بانک اموال غیرمنقول مشتری را توقیف و ابتدا چک‌های مشتریان را پرداخت نماید) روی چک‌ها باید مانند سفته مبلغ درج شود؛ برای مثال دارنده دسته چک ده برگی نباید مجوز صدور ده میلیارد تومان در هر برگه چک داشته باشد بلکه باید براساس اعتبار وی نزد بانک مثلاً اگر ۷۰۰ میلیون تومان اعتبار دارد، ده برگ (و هر برگ تا مبلغ ۷۰ میلیون تومان) دسته چک دریافت کند؛ به این ترتیب یکی از معضلات جامعه یعنی چک برگشتی، به تدریج رفع خواهد شد.

مطلب مهم و پایانی که همیشه تأکید دارم و در برخی

مصاحبه‌ها و برنامه‌های تلویزیونی (که در سال ۱۳۹۴ از فعالیت‌های مجموعه ما در شبکه یک سیما و سایر شبکه‌ها پخش شد) این است که سرمایه‌داران و صاحبان ایده و دانش فنی از امکانات واحدهایی که ظرفیت خالی دارند؛ استفاده نمایند و از دانش و روش جدید «تولید بدون کارخانه» بهره‌مند گردند.

بنده بارها در شهرک‌های صنعتی، ده‌ها واحد تعطیل از یک صنف خاص را مشاهده کرده‌ام اما در همان شهرک، واحدهایی در همان صنف و رسته در حال تأسیس بودند که بسیار تعجب آور است! آیا بهتر نیست به جای تأسیس کارخانه‌های جدید که عاقبت مشابه دارند؛ حداقل یک کارخانه کم‌کار یا بیکار را فعال نمایند؟ کسی که بازار یک کالا را در اختیار دارد، الزاماً دست به تولید نزند بلکه یکی از کارخانه‌های آماده را فعال کند تا به این ترتیب بخش عمده‌ای از وقت و سرمایه خود را ذخیره نماید و از امکانات یک واحد آماده به صورت مدیریت مشارکتی و یا تولید کارمزدی بهره خوبی ببرد. این موردی است که ما هم تجربه کرده‌ایم و بسیار هم موفق بوده‌ایم. به این ترتیب می‌توان بسیاری از کارخانه‌ها غیر فعال یا نیمه فعال را نجات داد اما این فرهنگ در میان مردم نهادینه نشده زیرا وقتی متوجه می‌شوند یک مطلب یا نکته منافع آنان را در بر دارد؛ به خوبی از آن استقبال به عمل می‌آورند، نکته مذکور از همان مواردی است که به راستی منافع مالی چشمگیری برای آنان به همراه دارد. یعنی اگر افراد بدانند این روش در دنیا یک تجربه بسیار موفق است؛ دیگر دنبال خرید زمین، ساخت سوله، استخدام کارگر، درگیری با مسائل و مشکلات بیمه، شهرک صنعتی، دارایی، اداره کار و... نخواهند بود زیرا یک واحد قبلاً تمام این موارد را اجرا کرده است و با هم‌افزایی مدیران و سرمایه‌گذاران قدیم و جدید کارخانه، واحد فعال‌تر می‌شود؛ حتی ممکن است واحدی در یک شیفت عملکرد خوبی داشته باشد و یک شیفت دیگر اضافه شود که این موضوع هم به نفع کارگر است و هم هر دو سرمایه‌دار.

در پایان با سپاس از دعوت شما و عزیزان زحمتش نشریه نساجی امروز و ابتکار شما در انجام مصاحبه مجازی که در شرایط کرونایی بسیار جالب است.

تهیه و تنظیم: سیدضیاءالدین امامی رنوف